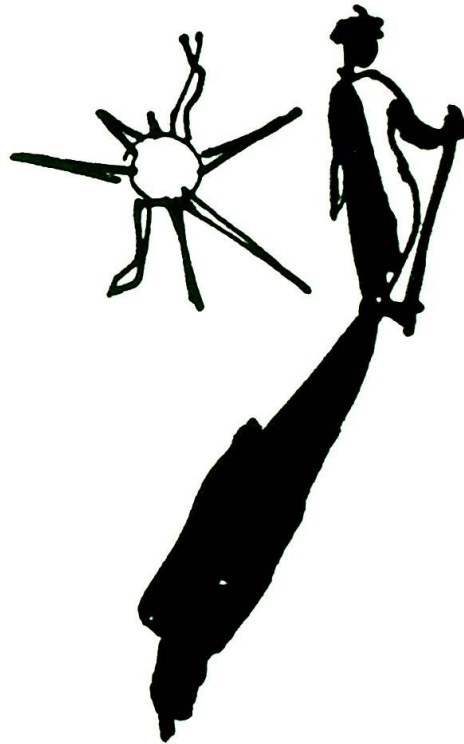

*Hallvard Rieber-Mohn
in memoriam*

Diakonvielse i St. Hallvard, side 5.

Nordisk katolsk møte på Island, side 6.

Katolske og ortodokse teologer møttes i München,
side 11.

Dikteren

Fra Hallvard Rieber

I sin skarpsindige lille bok «Litteraturforståelse» skriver den kjente danske kritiker Alf Henriques: «I ethvert 'historisk' digterværk vil der være to tider som får mæle: den tid der fortælles om, og den tid hvori fortælleren selv lever — og det er den sidste tid, der er den afgørende.»

Slik formulerer han et hovedproblem ved den historiske roman: Ut over de rent materielle anakronistiske misgrep, som eksakt viten alltid kan avverge, truer en fare av subtilere art. Nemlig svikten i *sinnen*s samtidighet. Skrittet fra hva vi kjenner av tematikken, av utvilsomt dokumentert sinnsinnhold i en tidsalders litterære og andre etterlatte uttrykk, til de tanker, følelser, reaksjoner og holdninger som man tillegger diktede personer i fortiden, kan bli noe fatalt forfeilet.

I akkurat det eksistensielle møtet med døden som situasjon og som alltid uløst livsgåte, befinner dikteren seg i hvert fall på nokså trygg grunn. For døden er «tidløse lodd», og uansett våre fortolkninger av dens påståtte mening eller absurditet, er den uforanderlig i selve sin utfordrende virkelighet for alle levende.

Alf Henriques' anførsel om de «to tider» som kommer til orde i den historiske diktning interesserer. Også i Sigrid Undsets middelalderlige dødsskildringer får to tider mæle — ja tre: Hennes egen barndoms, hennes modne alders og hennes diktningens historiske «tid».

Ennå som barn og halv-voksen opplevde Sigrid Undset både tapet av sin far og av sin farfar, nært knyttet var hun til dem begge. Dødens realitet påtvang seg tidlig hennes følelse og tanke. Om farfarens bortgang skriver hun i «Elleve år» noen ord om forsøkene på å

fortrenge det uavvendelige: «Det var ikke det at de ikke var glade i farfar — det var de, alle sammen. Men hun så noget som i et glimt — det var likesom en mørk kjellergang, klam og rå, den skrådde nedover og nedover og nederst i kullmørket var der en dør, en bare følte den, men kunde ikke se den. Ned igjennom den gangen gikk de som skulde dø. Og de levende som var glad i dem og gjerne ville følge dem på veien mot døren gjorde alleslags kunster, så ikke mørkeredselen skulde bli for streng for dem selv, og det var meningen med all sånn begravelsesstas, Gokstadskiber og tåreflasker og gravøl og nu farmors kaker fra farfars begravelse. Og det kunde ikke være anderledes, de som skulde dø var alene og de levende måtte gjøre noget ut av sorgen, en eller annen slags fest, men den var de døde ikke med i.

Den eneste andre måten å ta det på var å bli som dyrene, hvor de døende måtte krype bort og gjemme sig på et ensomt sted, eller de friske faller over dem og gjør slutt på dem.»

Og senere, ved farens grav, må hun tenke: «Og plutselig var det som hun så alt sammen — menneskene som døde og døde, de hadde holdt på å dø ned igjennom alle årtusenene, og mellom alle de glemte døde hadde der alltid været nogen som deres aller nærmeste holdt for umistelige og sa om: 'Få vorde nu fødte bedre'. Og så levde de videre.»

I middelalderdiktningen befinner Sigrid Undset seg på en annen grunn, i en «tid» der hennes tro og historiske viten møtes, og dermed opphever århundrenes avstand.

I «Olav Audunssøn» anvender hun — som for øvrig en annen samtidsdikter med katolsk bakgrunn, Graham Greene

— et gammelt augustinsk jakt-bilde, på livet som en eneste lang flukt og døden som det å bli innhentet av Skaperen og nedlagt som et vilt: «Fordi du enda elsker meg, søker jeg deg. Fordi du trår etter meg, forfølger jeg deg. Jeg jager deg, fordi du kaller på meg mens du flykter fra meg» — slik skildrer hun Guds stemme i Olav Audunssøns samvittighet.

Hun kjente, som middelalderen, temaet godt fra Oldtidens kirkefader Augustin (354—430 — i det norrøne: «Eysteinn»!), og fra dets utforming i nyere katolsk diktning og fromhetsliv (Francis Thompson: «The Hound of Heaven»).

Fremfor alt var hun sikker på dets middelalderiske gyldighet. Både intellektuelt-teologisk og mentalt, i tenkning som i fromhetsmønster, i diktning som i følelsesliv kan Augustins faste grep på middelaldersinnet knapt overvurderes.

Inntil høyskolastikkens thomisme og senmiddelalderens ulike mystiske skoler forblir Augustin i den europeiske kristenhet simpelthen Teologen — den egentlige. Og hans forbløffende «moderne» og psykologiske tolkning av menneskets Gudsforhold er lenge nærpå enerådende og altbestemmende, med virkninger og nedslag langt inn i også den folkelige kristentros forestillingsverden. Ut over misjonstidens konsolidering i Norge, mot århundreskiftet 12—1300, nyanseres og personliggjøres kristensinnet også hos oss. «Sedskiftet», lenge en ytre lov, blir til et helt sinnsinnhold, en indre verden: «Det urolige hjerte».

Det utformer også noen nye tanker om døden.

I sin bok «Døden i Vesten», en slags mental-historisk studie av dødsbevissthetens utvikling innen vår kulturkrets,

og døden

Mohns siste bok

peker franskmannen Philippe Ariès på et markert holdningsskifte etter ca. år 1100. En kronologisk forskyvning fremover av dette felles-europeiske fenomen på én eller to menneskealdre, til vårt sent kristnede utkant-land, synes ikke urimelig. Det tradisjonelle: En viss balansert og resignert fortrolighet med døden, innpasset i et mer upersonlig eller «over-personlig» mønster av skikker og holdninger både hos den døende og omgivelsene, blir da både personliggjort og mer eksistensielt. «På den ene side blir man nå mer og mer opptatt av omsorgen for det enkelte individ, på den annen side tillegges man døden et mer dramatisk innhold. Døden blir kort sagt noe som mer enn før vedkommer det enkelte mennesket.» (Bjarne Hodne).

Ifølge Ariès peker døden fra da av sterkere tilbake på den dødes livsførsel, og fremover mot hans frelse eller fortapelse — ansvaret, synden, skylden kommer tydeligere til den enkeltes bevissthet, som også dermed hans og hennes overgivelse i et forsoningens mysterium.

I Norge finner vi som nevnt denne tematikk fullt og helt utviklet i et folkelig vandrelied som «Draumkvedet», men det er da forlenget et allment tankegods. Kirken har virkelig maktet, med tålsomhet og lempe, å forme folkesinnet til en ny, utvidet og dramatisk tolkning: Døden er ingen sluttstrek under den enkeltes skjebne. Dødens fatalitet og tragedie er bare et skinn.

Bak dens skremmende mørke og hinsides dens gåter ligger livet — det egentlige.

Hentet fra:
«Sten på sten»,
Aschehoug 1982.

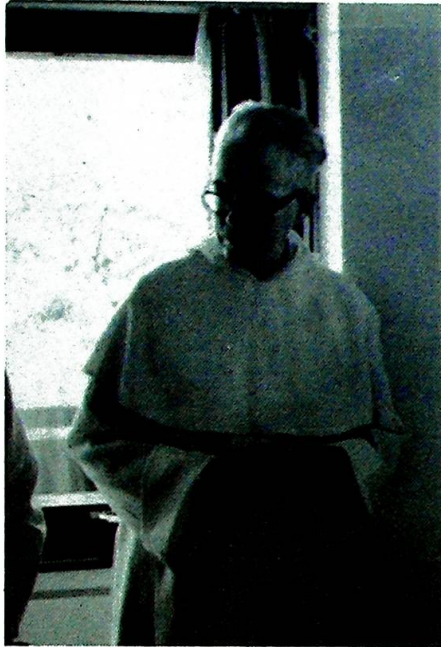
*Bak dødens skremmende mørke og hinsides dens gåter ligger livet — det egentlige.
(Illustrasjon: Håkon Stenstadvold, «Korset»).*

Hallvard Rieber-Mohn

I en menneskealder har navnet og stemmen til Hallvard Rieber-Mohn vært en av de få ting de fleste i Norge forbandt med den katolske kirke. Siden han ble ordinert som dominikanerpater i 1951 klarte han med stor arbeidsinnsats, kunnskaper og menneskelighet å bryte så mange av de gamle stengsler og fordommer at han ved sin død var kjent, respektert og likt av tusener i dette land. Det er mennesker som ikke alltid regner seg som kristne, men som tok imot og satte pris på hans evne til å skrive og snakke.

Det gjaldt også over konfesjonsgrensene. Avisen *Vårt Land* skrev engang da han hadde en fast spalte der: «Er det så uklokt at landets fremste kulturskribent skriver hver 14. dag – han er dessverre ikke ansatt i landets største kristne avis». Samtidig skrev han ofte i *Arbeiderbladet*, *Aftenposten* og *Dagbladet*, og ble godtatt som en fremragende katolsk røst i norsk debatt. I tillegg kommer alle de han underviste og opptok som konvertitter i Kirken, ofte mennesker han hadde et livs-langt vennskap med.

Pater Rieber-Mohn døde lørdag formiddag den 7 august på sykehus, dagen før Kirken skulle feire festen for St. Dominikus. Det var hjertert som sviktet, i tillegg hadde han de siste ti årene vært gjennom en serie alvorlige ting. Det er ikke vanlig å nevne slik kanskje, men jeg gjør det av blant annet en spesiell grunn. Han snakket aldri om sine plager, hadde man hørt et rykte, slo han det bort med en fornøyelig historie. Han hadde i disse årene et par slag som for en kort stund lammet hans ene side, han hadde blodpropp,

infarkt og andre ting. — Men det var liksom for ham mindre vesentlig, han skrev artikler, var i TV og i radio og produserte bok etter bok. På forskjellige forlag. Selv kan jeg huske at da han kom hjem etter å ha hatt det første slaget i England, fortalte han meg med en liten glad latter at overlegen neste dag hadde kommet meget alvorlig bort til sengen hans og sagt medlidende og trist: «I'm sorry, father. Det blir ikke mer skigåing for Dem nå». Han trodde at Rieber-Mohn som alle nordmenn fløy i marka når de hadde anledning. I virkeligheten drev pateren aldri sport, det sies at han aldri hadde sett Holmenkollbakken.

Han hadde engang i et forord til en bok fortalt hvorfor for han som ung dominikaner valgte journalistens yrke som sitt annet kall, det veldige informasjonsarbeidet i det norske samfunn. «Som så mange andre har

jeg i noen unge år kjent studerkammerets avskjermede ro, bibliotekenes lydløse gransking, den karske forberedelsen til eksamener i et begrenset fag. Men jeg kunne ikke levd slik et helt liv. Vitenskap skal være upartisk, og kjølig, det er i hvert fall dens dyd. Mens journalistikk nødvendigvis og på sitt beste har en høyere temperatur – den er et personligere liv, med alle de risikable perspektivforkortninger».

At han klarte dette på en fremragende måte fikk man det siste bevis på da han ble tildelt Fritt Ordprisen for sin innsats på dette felt, en utmerkelse som samfunnet og bispedømmet var glade for. Han var en usedvanlig representant for begge to. Han skrev ofte halve natten for å klare det han hadde tatt på seg, leste messe og tidebønner om morgenen sammen med ordensbrødre, holdt prekenes, ga undervisning, gikk på kino eller teater for å skrive om stykkene eller holdt foredrag landet rundt. Noen sa gjerne at han brant sitt lys i begge ender, han sparte seg ikke og hadde en fin evne til å lytte til andres problemer. Og: Han gjorde dette som en person. I en forbløffende grad var han under alt dette en helhet, han var egentlig den samme enten han satt med skrivemaskinen, i skriftestolen eller ved et sykeleie. Utad og innad var han en banebryter i forhold mellom menneskene og mellom Gud og mennesker.

I en tiårsperiode bygget han opp bladet «St. Olav» til et viktig tidskrift. Vi på redaksjonen er taknemlige for å ha vært hans lærlinger.

A. R.

Et minneord

Av biskop John Willem Gran

Pater Hallvard Rieber-Mohn er gått bort. Han sluknet stille på Ullevål lørdag kl. 9.30 etter et lengre og nedbrytende sykeleie, som imidlertid for ham selv betød overgangen til en annen og mere givende tilværelse.

Vi som stod ham nær, opplevet hans bortgliden som noe harmonisk i pakt med hans innerste ønske.

«Jeg har hatt et rikt liv», sa han til meg for få dager siden. «Jeg har fått oppleve mere enn tre ganger så meget som flere jeg kjenner som har levet lenger enn jeg, og jeg er jo ikke 60 ennå. Ja, jeg har hatt tre liv, minst. Jeg har vært lykkelig i min gjerning som prest. Særlig har det vært givende å virke som sjelesørger. Jeg har fått anledning til å hjelpe en rekke mennesker som aldri kunne tenke seg å oppsøke en prestegård.

Og jeg har fått si det jeg hadde på hjertet.

Så mange som besøker meg eller skriver forteller at de ber for at jeg må bli frisk, slik at jeg kan fortsette. Men de spør ikke hva jeg ønsker. Jeg har ikke mere å gi nu og vil gjerne dø. Jeg er ikke redd for dét, har aldri vært det. Det som heller skremmer, er tanken på å skulle leve videre halvdød.

Slik omtrent falt ordene, kloke, veloverveide, avklarede. I noen stille våketimer natt til 3. august, da det så ut til at slutten var umiddelbart forestående, sa han til meg: «Hils alle mine venner. Jeg fikk rullet så få av dem». Og litt senere: «Takk alle fra meg, min familie, venner og brødre». Og meget senere plutselig dette: «Jeg ville så gjerne gitt deg 25 år til. Men jeg har dem ikke». Og helt til slutt, omsorgsfull som alltid:

«Nu må du gå hjem og legge deg, du har så meget å gjøre».

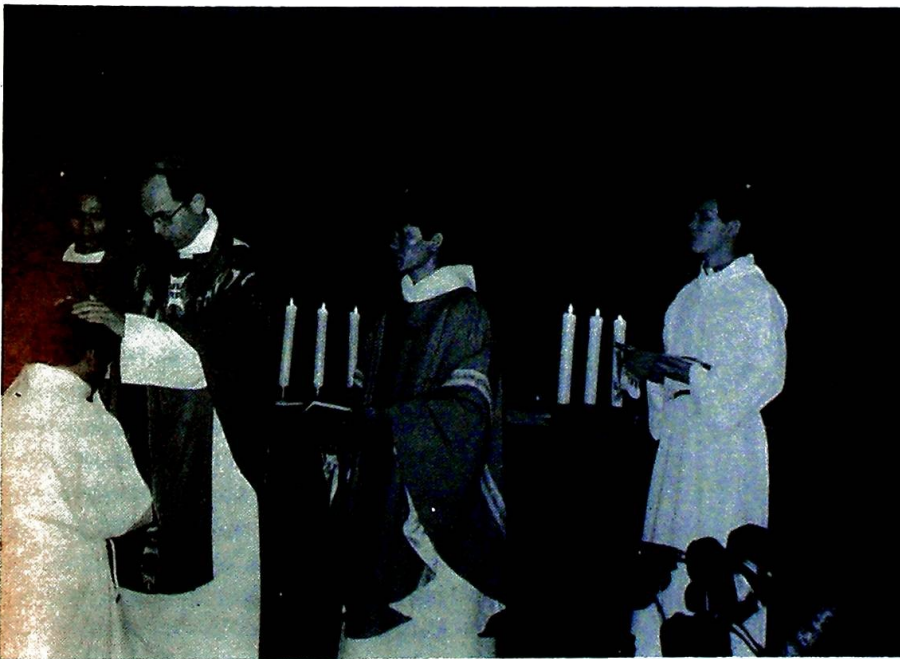
4. august, som var den 31. årsdag for hans presteordinasjon, kviknet han uventet til og var i noen gripende og uvirkelige timer nærmest sitt gamle jeg: Elskelig, meddelsom, ja, underholdende. Det ante nok de fleste av oss som vekselvis stod hos, at dette var en oppblussen av den siste livsgnist. Vi var takknemlig for denne anledning til å takke ham en siste gang for alt han har vært for så mange. Selv fikk jeg takket ham for den støtte han har gitt meg gjennom alle år som biskop og som venn. Alltid lojal!

Jeg lyser fred over hans minne som vil vare utover denne generasjon, ja, som trolig vil leve videre så lenge det finnes lesende, tenkende og søkende mennesker i dette land.

Aftenposten

Diakonvielse i St. Hallvard kirke

Francis Xavier Huynh Tan Hai ble diakonviet søndag 27. juni i St. Hallvard kirke.

Francis Xavier Huynh Tan Hai som tilhører Oslo Katolske Bispedømme, ble diakonviet søndag 27. juni i St. Hallvard kirke av biskop Schwenzer.

Høytideligheten stod i gledens tegn: Et meget godt vietnamesisk kor sang, og to av Francis' medstudenter — Joseph Hoang Vinh og Anthony Le Van Hoang — var lektorer i messen. Tilstede var også Francis' pleieforeldre fra Milano.

I mottagelsen etter ordinasjonen ble det anledning til å høre mer vietnamesisk musikk.

Til høsten drar Francis tilbake til Urban Universitetet i Roma for å fullføre teologistudiene.

Ved en slik anledning er det naturlig å takke Herren for løftet om ny vekst for Kirken i Norge, ved ordinasjonen av sin tjener Francis Xavier Huynh Tan Hai.

David Fitzhugh

Nordisk katolsk møte

Fra Island har vi mottatt denne reportasjen fra samlingsdagene.

Ved det nordiske møte «Røtter og mål», som fant sted ved Universitetet i Reykjavik, møttes over hundre katolikker fra de nordiske land og en gruppe fra Sankt Ansgars menighet i Hamburg.

Kardinal O'Fiaich fra Irland (til høyre) i ivrig samtale med biskop Majdański fra Polen.

Den praktiske gjennomførelse av møtet hvilte i stor grad på St. Josephsøstrene. På Island, som ellers i Skandinavia, har søstrene med sine skoler og hospitaler på enestående vis bygget opp og støttet katolisismen i denne harde diaspora. Særlig må man nevne sr. Hildegaard som for sin innsats i organisasjonen av Islands sykehusvesen er blitt utnevnt til kommandør av den islandske falkeorden.

Gjennom foredrag og intensivt gruppearbeid søkte man å avdekke sammenhengen mellom vår historiske bakgrunn og de utfordringer vi står overfor som kristne i dag.

Likeledes ga møtet en anledning til besinnelse på den særegne katolske identitet som er spesielt nødvendig for katolikker, spredt over et enormt område der en tidligere luthersk kristen holdning stadig sterkere avløses av religiøs likegyldighet.

I denne forbindelse spilte liturgien en viktig rolle. Ved kongressens åpningsgudstjeneste deltok Islands president Vigdis Finbogadottir og den lutherske biskop. Ved søndagens høymesse ble to fremtidige prester diakonviet, Hjalti Thorkelson og Jaques Rolland. Begge har studert i Freiburg, Tyskland. En slik diakonvielse er i seg selv noe helt enestående på Island og et stort håp for fremtiden. Vielsen ble foretatt av biskop Hinrik Frehen. Foruten tyve koncelebrerende prester deltok Irlands primas, kardinal O'Fiaich og biskop Majdański av Stettin. Sistnevntes nærvær var et levende tegn på enheten med den lidende kirke i Polen.

Blant talerne må først nevnes O'Fiaich som av fag er kirkehistoriker. Hans tema var de irske munkene og misjonærene

på Island

Møtedeltagerne synger Credo ved minnestenen for Jon Arasson.

i tidlig middelalder og deres innflytelse ikke bare på Kontinentet, men også på Island. Dette foredrag dannet ryggraden i den akademiske sammenkomst. Det er blitt stående som møtets høydepunkt.

Den verdenskjente islandske romanforfatter Halldor Laxness talte også. Nobelprisvinneren fra 1955 er utvilsomt den katolikken på Island som har markert seg mest. Laxness' tema var en meget omfangsrik Maria-tekst fra Islands litterære gullalder: den middelalderlige Maria-saga. Til tross for sitt utsøkte språk er teksten nesten blitt oversatt av forskere og offentlighet, mens det motsatte har vært tilfelle for ikke-kristne tekster fra samme periode.

Det ble arrangert to heldagsutflukter. Slik fikk deltakerne stifte nærmere kjennskap med Islands særpregede natur. I den forbindelse besøkte man en rekke historiske minnesmerker, bl. a. Skálholt, Is-

lands første bispesete. Deltakerne sang Credo på det sted der Islands siste katolske biskop før reformasjonen — Jon Arasson — ble henrettet sammen med sine to sønner. Han fant døden fordi han ikke ville godta at de danske myndigheter med tvang innførte lutherdommen.

I Reykjaviks katolske domkirke ga den berømte fløytist Manuela Wiesler en konsert.

I anledning møtet og diakonvielsen kom det lykkønskningstelegrammer fra bl. a. Islands president, den pavelige pronuntius og fra Kongregasjonen for de ikke-troende.

Sist, men ikke minst, sendte også pave Johannes Paul II et telegram hvor han uttrykker ønsket om at denne tiden til besinnelse må styrke deltakerne i deres tro, og gjennom dem alle katolikker i diaspora-situasjon.

CARITAS-HOSPITSET I URTEGATEN

Caritas-Hospitset i Urtegt. 31 i Oslo har i 7 år fungert som gjennomgangsbolig for flyktninger og fremmedarbeidere.

Bygningen er oppført i 1903 og de tekniske, elektriske og sanitære anlegg er modne for utskiftning. Bygningen vil bli rehabilitert og arbeidene ventes igangsatt i høst.

For å kunne få gjennomført arbeidene må imidlertid beboerne flyttes ut, en situasjon styret for hospitet sterkt beklager. Man håper imidlertid på samarbeid og forståelse med sosialetaten i Oslo kommune og at også private og andre hjelpeorganisasjoner stiller seg imøtekommende når beboerne nå blir nødt til å søke permanent eller midlertidig bolig på det frie boligmarked. Det dreier seg om ca 50 personer fra 24 forskjellige nasjoner, de fleste fra andre verdensdeler.

Rehabiliteringen gjennomføres etter krav fra norske myndigheter: Oslo lysverker, Oslo helseråd og brannvesenet.

Rehabiliteringen søkes finansiert gjennom lån og tilskudd fra Husbanken. Søknaden er sterkt anbefalt av sosialrådmannen i Oslo kommune og det er styrets håp at en rask saksbehandling vil muliggjøre hurtig rehabilitering.

Caritas-Hospitet må i realiteten vurderes som en forlengelse av Oslo kommunes virksomhet for å tilfredsstille kravene i lov om sosial omsorg.

NY LEDER VED ST. SUNNIVA SKOLE I OSLO

Sr. Felicia Körner, som har vært ansatt ved St. Sunniva Skole i 41 år, fratrer sin stilling som rektor for skolen ved utgangen av dette skoleår. Hun fortsetter imidlertid foreløpig som lærer i deltidsstilling.

Fra og med skoleåret 1982/83 overtar sr. Lioba Herbert rektorstillingen ved St. Sunniva Skole. Sr. Lioba får da den oppgave å forberede og planlegge utvidelsen av skolen fra 6- til 9-årig grunnskole — noe man håper å kunne starte med fra skoleåret 1983/84.

«St. Olav» vil senere bringe et intervju med sr. Felicia, skolens mangeårige leder.

TROENS KJ

Evangeliet — det er ikke bare de fire evangelier, det er også deres nedslag i de første kristne menigheters tanker og problemer.

Jesu egne ord er ganske visst de umisteligste vi kjenner. Men i Paulus' formaninger til filipperne om hva kristenlivet egentlig går ut på, merker vi Jesu ords innbrudd og makt i et menneske som oss selv, et menneske utspent mellom Guds allmakt og sin egen svakhet. Resultatet er noen ord som det gløder og lyser av. Paulus legger sitt hjerte bart, og sier oss helt enkelt og åpent hva han dypest sett lever og sliter, taler, skriver og reiser for. Hva det hele går ut på.

Vår medkristne Paulus — her utleverer han sin innerste hemmelighet, sin personlighets kjerne, den som vi mindre kristne gjemmer så godt på, at den knapt er synlig for det mennesket jeg kneler

ved siden av i en kirkebenk, og som er foran meg eller bak meg i menneskekøen frem til Herrens legeme.

Sentralt i denne epistel står det nemlig, med bokstaver skrevet i kjærlighetens sterke ordelag: 'For meg er livet Kristus'. Så avgjort kan det sies og så likefrem sier Paulus det: 'For meg er livet Kristus!' Livet — det mangfoldige — ender og samles der.

Så sterkt opplever han altså dette i sitt sinn, at han tilføyer noen ord som vel uroer de fleste av oss: ' — og døden en vinning!' Døden er ham en fordel!

Døden — som vi alle frykter, troende, tvilende og vantro, i menneskenes motløse felleskap, den kaller Paulus en 'vinning'! Det vil si: Kristus har betatt ham slik, at han gleder seg ut over menneskelivets grense til å møte ham, endelig å

møte sin egentlige kjærlighet. Det er dét det betyr: Livet er godt. Men han vet noe bedre.

Så skal vi stanse opp litt og tenke etter, vi småfolk i Guds rike. Vi undres over Paulus, som tok så lett på liv og død, bare han kunne finne sin Kristus her eller hinsides. Som sa: *Han* er mitt liv, og med alt mitt mas og strev — og Paulus både maste og strevde atskillig, les Apostelgjerningene og brevene! — så er jeg komplett likeglad om jeg lever eller jeg dør, bare jeg gjenfinner ham, Kristus, den virkelig levende! Det får bli der, og når, og slik som han vil, bare jeg får møte ham, her eller der, og snarest mulig. For der — bare der! — er livet. Om vi lever eller dør, så er vi i ham.

'Jeg føler meg trukket til begge kanter', skriver Paulus åpenhertig. Og så menn: Slik er det å være menneske; vi har en fot i to verdener. Glade i det gode og nære som er vårt jordiske liv — en gave fra Gud, et oppdrag vi skal virkeliggjøre. Og samtidig: Med en tro, eller kanskje bare et håp, en anelse, om at ut over det som noen vil skrive eller si i noen minneord den dagen vi dør, for så å glemme oss temmelig fort, har vi et liv i en stor kjærlighet, mer eller mindre skjult for de levendes travle, kortsynte øyne. Høstdagen minner oss jo om det: Lys og skjønnhet — og så denne naturens lydige overgivelse til søvnen.

Hvor er de døde? Hvor er våre aller kjæreste som er gått bort, og som vi bare kan møte, så sørgelig kort og kaldt, når vi legger en blomst på en grav? Er det bare *vi* som kjenner og minnes dem? Vi har Jesu ord for det: De lever. En annen kjenner og elsker dem, sterkere og mektigere enn den hjelpeløse blomsterkvasten vi har for deres fattige jordstykke på en gravlund. Gud er ingen kirkegårdsforstander. Gud er 'de leven-

«Noe annet liv enn Kristus — det har vi ikke».
(Foto: Maria Giæver).

ERNE

OM EN LANDSBYPREST — OG HANS FORFATTER

Fra et «Bokstreif» i NRK —
ved Liv Greni og Hallvard Rieber-Mohn

des Gud' — det er hva han sier om seg selv, i sitt eget ord.

'For meg er livet Kristus', sa Paulus til oss. Kristus er hverken noen filosof, interesse eller sympatisk bekjent. Kristus er *livet* — tvers gjennom for eksempel et Radiumhospital og en leges brydde forklaringer eller vennlige bortforklaringer av, at nå — eller litt senere — skal vi simpelthen dø som alle andre, eller hva han nå skånsomt vil kalle det.

Paulus, som skrev dette midt i en stor og altoppslukende kjærlighet til Jesus Kristus, ble for sin egen del halshugget, en brå og brutal slutt på livet. Det vesentlige er ikke i dette martyrium, mennesker dreper så værsløst. Det finnes i Paulus' ord til oss, som i dag lever, som i morgen er både døde og glemte: 'For meg er livet Kristus'.

De fleste av oss er vel så glade i og takknemlig for livet som den første og beste vi møter etter denne lesning av et apostelord. Livet har vi fått, med alle dets gleder, og så skal det leves — her og nå. Livet er godt, tross sin smerte.

Men apostelen har rett, Paulus sier sannheten. Noe annet liv enn Kristus — det har vi ikke. Noen *vet* dette, og forsøker å leve ut fra denne viten: Det er de troendes samfunn. Andre vet eller fatter det ikke — de søker, de tviler, de fornekte kanskje. Men slik er det nå likevel, vi mennesker rekker ikke langt når vi vil endre på Guds virkelighet. Den er hva den er.

'For meg er livet Kristus!' Paulus gikk uten forbehold rett til troens kjerne og ytterste konsekvens — i det var han helgen og stor. Så får vi prøve å lære litt av ham. Vi som med alle våre svik gjerne også vil gripe litt av selve virkeligheten, de få årene da vi er en flyktig gjest på menneskenes jord.

Hentet fra:

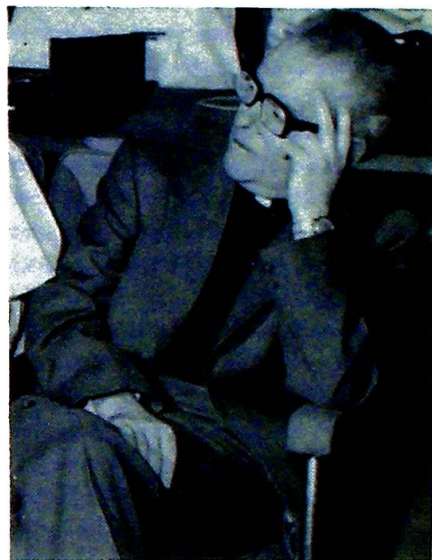
«Menneske først — kristen så»,
St. Olav Forlag 1976.

Jeg har valgt en bok av den franske forfatteren Bernanos, «Underet i de tomme hender», eller «En landsbyprests dagbok» som originaltittelen lyder. Flere ganger har jeg lest den, og jeg spør meg selv: Hvorfor blir jeg så engasjert av den, — først og fremst av hovedpersonen. Han er en nokså mislykket prest: plaget, syk, og litt klosset og hjelpeløs. Men samtidig er det noe lysende i all gråheten! Hva er det, Rieber-Mohn, som gjør at jeg aldri blir ferdig med denne skikkelsen?

Ja, det er du ikke alene om! Denne anonyme presten, — syk og utfattig, — i det som Bernanos kalte «et dødt sogn» i Nord-Frankrike, — er en av de store romanskikkelsene i fransk litteratur. Umiddelbart er hans ramme kirkelig og kristen, — det dreier seg jo om det som Paulus sikter til med ordene «Når jeg er svak, da er jeg sterk». Altså: at i den ytterste personlige elendighet kan et menneske bli et tegn og et redskap for noe større enn seg selv. Men Bernanos var så stor dikter at jeg tror det er også mange som ikke deler hans kristne tro som øyner den dimensjonen.

Man kan faktisk få en fornemmelse av å ha møtt en helgen! Men en helgen skulle jo være både modig og sterk og trygg og fullkommen harmonisk. Men denne mannen er jo ikke det, snarere tvert imot!

Ja, vent nå litt! Helgener er faktisk realister! — Tro er ikke bare trygghet, selv om mange troende snakker først — og kanskje bare — om det trygge ved å tro. Tro: det er nødvendigvis mye angst, — der er mye angst i all modig erkjennelse av virkeligheten. Og angsten, — kampen i Getsemane — ligger jo midt i det kristne

«St. Olav» bringer her pater Rieber-Mohns siste innslag i NRK.

mysterium. Freden er dyrekjøpt. En annen stor franskmann, Blaise Pascal, sier det slik: «Herren er i dødskamp inntil tidenes ende, vi må ikke sove i denne tid». Med andre ord: livet har seiret, men hele dramaet om liv og død utspilles på nytt i hver enkelt av oss.

Han er jo typisk katolsk. Likevel er denne boka kommet i to utgaver i vårt protestantiske Norge. Og det er visst mange mennesker — også uten nær tilknytning til noe kirkesamfunn, — som er opptatt av denne landsbypresten.

Ja, der tror jeg vi må huske at diktere er i alle sammenhenger først og fremst seg selv. Det gjelder også Bernanos. Akkurat i fransk diktning står han for en tragisk livsførelse: en grå, mørk, desperat verden, der bare håpet flakker som en enslig stjerne mot en svart himmel. Det er nok lidenskapen, temperaturen i hans menneskesyn og hans lengsel som gjør dette til så stor litte-

(Forts. s. 15)

BLIKK på TIDEN

NÅR BIBELEN BLIR EN AVGUD

Så er sommeren over for denne gang. Der hvor denne spalten skrives var den i år usedvanlig skjønn, med en sol så sterk og klar at plenen ble avsvidd og ingen behøvde å ha dårlig samvittighet for at den ikke ble klippet. Den lange tørken hindret i år også ugresset i å kvele rosene, slik det ellers har for vane i en vanskjøttet prestehave, hvor man kan regne en slags proporsjonalitet mellom ugressliv og åndsliv.

Men sommeren bragte også sine små gremmelser, ikke minst av religiøs art, for det er dessverre slik i vårt land at hver eneste sommer får mange kretser innen kristenfolket det travelt med å komme sammen og fortelle hverandre og oss alle at de har Gud i lommen. Og ikke nok med det: de akter å beholde ham der, for å beskytte ham mot alle de fornærmelser og krenkelser som vi mer gjengse gudsbarn daglig påfører ham.

Som min leser allerede vil ha skjönt, tenker jeg på de utallige kristelige stevner og mønstringer av alle slag, i de mange konkurrerende organisasjoners og sekters regi. Jeg tviler ikke på at de alle er til stor oppbyggelse for den jevne deltager, men for oss som bare deltar gjennom avisenes reportasjer er de en kilde til nesten daglig gremmelse. Det bilde de samlet gir av kristendom og kristenfolk er nemlig etter denne skribents mening alt annet enn egnet til å fremme evangeliets sak i vårt folk.

På alle disse samlinger strømmer alvorord ut og penger inn. Givergleden er stor, sies det, selv om enkelte i år var bekymret over at den ikke var stor nok til å sikre «evangeliets frie løp» til heder og ære både ute og hjemme. Alvorordene var derimot alvorligere enn noen sinne, for vi lever i en ond tid, og den blir stadig verre.

Men hva består denne verdens ondskap i, ifølge de mektige møteledere og pre-

dikanter? Er det kanskje det at stadig flere lider under krig og urettferdighet? I sommer har vi jo sett rystende bilder av krigens galskap og elendighet. Hadde disse Guds menn kanskje den blodige krigen mellom Iran og Irak i tankene, eller Israels bombing av Libanon? Langt ifra. Den store ulykke, som disse menn har brukt hele sommeren på å hamre inn i kristenfolket, det er at vi ikke er bibeltro nok. Vi er ikke klare nok i vår fordømmelse av alt som strider mot «Guds ord». (Jeg bruker anførselstegn, for ikke sjelden settes der i disse kretser likhetstegn mellom gudsord og høyst private og menneskelige meninger og fordommer). Vi må vokte oss for å la menneskelige følelser ta overhånd, for erved kan vi komme i konflikt med Skriften. For eksempel står det ingenting i bibelen om at kristne skal være mot atombomber, og da er det nok mer bibelsk å holde seg på Reagans side. Og ifølge enkelte sterke steder hos Esekiel har visst Israel en slags guddommelig rett til å bombe hvem de måtte ønske. . .

Så er der ifølge disse gudelige herrer ingen fordømmelse for dem som dreper uskyldige og ødelegger retten for de fattige. Derimot må de kristne være på vakt overfor ubibelske fredsbestrebelsler. Det gjelder også i samarbeid mellom kristne. Intet samarbeide må forekomme der hvor det ikke er bibeltroskap og «rett lære» (anførselstegn av samme grunn som ovenfor). Vi oppfordres til å være på vakt mot lettkjøpt nåde og lettvent tale om kjærlighet og brorskap. For sannheten, den er det *vi* som har, sier de alle sammen, og om de ikke sier det høyt, så tenker de det stille i sitt hjertes lønnekammer.

En av disse ledere så med sorg på at det gikk tilbake med den «gode gamle vekkelseskristendom». En annen var «kommet i nød» over at det fantes kristne ungdommer som danset. Det er i det hele tatt påfallende at så mange av disse

kristne ledes blikk på verden er preget av engstelse, på Guds vegne og for Guds skyld. Forskremte sitter de og lager sine egne hekletøy av bibelsteder, og begræder at livet i det store og hele ikke lenge lever «på Skriftens grunn». Skriften er blitt en avgud som de kan påkalle for å forsvare en hvilken som helst mening, og dermed bli sittende urokkelig i de posisjoner hvor de alle sammen er ufeilbarlige paver.

Da er det underlig å tenke på at den første generasjon av kristne ikke engang hadde evangeliene. De hadde heller ikke noen lære om rettferdiggjørelsen, men kom ikke desto mindre trofast sammen om «bønnene og brødsbrytelsen» (Ap. gj. 2, 42). Ja, det tok faktisk Kirken nesten tre århundrer å fastlegge hvilke skrifter som skulle tas med i det vi idag kaller Det nye testamentet. Ikke desto mindre var nettopp disse århundrer kanskje de mest ekspansive i hele Kirkens historie, da martyrer i tusentall gav sitt liv for troen, og hele det romerske imperium ble vunnet for Kristus.

Det vinnes få mennesker for Kristus i Norge idag. Jeg tror dessverre at en viktig grunn til dette er det sekteriske preg som ligger over så meget av det kristelige hos oss. Det er så altfor mange kristne som sitter rundt på knausene og læretukter hverandre. Ofte får de en sørgelig likhet med evangeliets fariseere; de var som kjent også bokstavenes menn. Og jeg må til slutt bekjenne at jeg under min avislesning i sommervarmen rett som det var måtte takke Vårherre for at vi katolikker bare har én ufeilbarlig pave, som dessuten er en ydmyk mann. Det er i det hele tatt sørgelig når bokstavtrelldommens ugross får kvele kjærlighetens røde roser. Og uten kjærlighet er jo alt nytteløst. *Det* står også i skriften.

Pater Hilarion

Dialog mellom den katolske og den ortodokse kirke

Den internasjonale kommisjon for teologisk dialog mellom den katolske og den ortodokse kirke arrangerte sitt andre plenums møte i München i dagene 30. juni — 6. juli.

Kommisjonen ble opprettet i desember 79 og holdt sitt første møte i mai 80 på Patmos/Rhodos. Der kom man frem til en generell plan for denne teologiske dialog, valgte de første samtale-emner og organiserte dessuten grupper med tanke på forestående oppgaver. Som arbeidsmetode vedtok møtet å begynne med det begge kirkene har felles, og så — gjennom utarbeidelse av dette — å komme inn på punkter hvor det ennå ikke råder enighet.

Tema for dette andre plenums møte var Kirkens og eukaristens mysterium i lys av Treenighets-mysteriet. Til diskusjonsgrunnlag benyttet man et dokument som var blitt nøye forberedt i tiden etter Rhodos-møtet. Tre underkommisjoner hadde nemlig hatt egne møter i 80 og 81, i Chevetogne (Belgia), Roma og Beograd. De utarbeidet innstillinger og felles dokumenter angående emnet. En koordinasjonskomite bestående av åtte katolikker og åtte ortodokse, møttes i Venezia i mai 81 for å samle resultatene av dette arbeid og for å forberede en skriftlig syntese til vurdering for hele kommisjonen.

Diskusjonene i München dreiet seg om spørsmål angående eukaristens natur, hvordan den gir uttrykk for Treenighetens virke i frelsens orden, videre om eukaristens forhold til Kirken og eukaristens viktige stilling når det gjelder forståelsen av på den ene side fellesskapet innen lokalkirkene og på den annen side fellesskapet mellom lokalkirkene og den universelle kirke. Man kunne vise til store områder av enighet, og det ble skapt grunnlag for nærmere vurdering

av spørsmål som det fortsatt råder uenighet om.

Resultatene av disse diskusjoner finnes nå i et dokument som vil bli offentliggjort i nær fremtid, dels for kirkens informasjon, dels for å vekke reaksjoner på det arbeid som hittil er gjort.

Under arbeidet med de teoretiske spørsmål forbundet med eukaristi og kirke, var kommisjonen klar over den store betydning disse spørsmål har for kristenlivet i den moderne verden, for fellesskap mellom folk og nasjoner og for fred og rettferd blant mennesker. Dette ble understreket ved fraværet av fire av kommisjonens medlemmer. De kunne ikke komme til møtet fra Libanon, p.g.a. de smertelige hendelser som fortsatt rammer et krigsherjet land. Et budskap om forbønn og solidaritet ble sendt dem.

Diskusjonene fant sted i en atmosfære av åpenhet og broderlig samarbeid. At dette var mulig må i stor grad tilskrives de religiøse aktiviteter som var en del av programmet. Møtet ble innledet 30. juni om kvelden med høytidelig vesper i Frauendom, hvor biskopen av Würzburg, mgr. Paul-Werner Scheele presi-

derte. Lørdag 3. juli overvar alle en messe der kardinal John Willebrands var hovedselebrant og de katolske medlemmer av kommisjonen konselebrerte.

Søndag overvar alle den hellige liturgi, feiret av erkebiskop Stylianos fra Australia og det ortodokse presteskap.

6. juli — på ti-årsdagen for den økumeniske patriark Athenagoras I's død — ble det holdt en gudstjeneste i kapellet på Fürstenried-slottet, hvor man mintes denne store bidragsyter til den ortodokslutherske dialog. Denne anledning til nær kontakt med hverandres liturgiske tradisjoner og spiritualitet var til stor hjelp i diskusjoner om det sentrale tema eukaristien: I troskap mot sin egen tradisjon kunne man vise oppriktig åpenhet mot andre tradisjoner.

Før møtet ble avsluttet bestemte kommisjonen — i tråd med planen fra det første møtet på Rhodos — at tema for neste møte vil bli: Tro, sakramenter og enhet. Under denne tittel vil man ta opp spørsmål om tro og fellesskap i sakramentene såvel som særskilte spørsmål forbundet med dåp, konfirmasjon og eukaristi — og Kirkens enhet.

Tid og sted for neste plenums møte er foreløpig ikke fastsatt. Etter mønster av siste møte vil det bli forberedt ved arbeid i underkommisjoner og gjennom en koordineringskomite.

I sitt arbeid er kommisjonen klar over det ansvar de kristne har for adskillelsen mellom personer og nasjoner. Den betrakter sine egne forhandlinger som et positivt bidrag til arbeidet for forsoning og fred i verden, og den innbyr medlemmene i sine kirker til å fremme dette arbeid for fred og gjensidig samarbeid gjennom bønn, ettertanke og felles innsats.

L'Osservatore Romano (fork.)

«En kristen

Norsk presse om

Vårt Land:

Med Hallvard Rieber-Mohn er en av våre ledende kulturpersonligheter gått bort.

Han visste at han representerte en minoritet innenfor den norske kristenhet. Og selv om han ikke la skjul på sin identitet som katolsk prest, opptrådte han aldri ut fra snevre interesser. Han var i første rekke den kristne humanisten.

Rieber-Mohn presenterte grunnverdiene på en måte som fikk folk til å lytte i alle lag av folket. Utgangspunktet hans var den inkarnerte og oppstandne Kristus. Dette betinger etter hans mening at kirken lever midt oppi menneskehetens problemer med stor frimodighet.

Dominikanerens apologetikk var ikke av det sedvanlige norske slaget. Han tok utgangspunkt i det menneskelige i en grad som sikkert irriterte mange som ville ha pekt langt sterkere på de åpenbare sannheter. Istedenfor bastante konklusjoner nøyde Rieber-Mohn seg ofte

med antydninger. Han førte dem som hørte eller leste det han hadde på hjertet forsiktig ved hånden. Og ofte måtte mennesker med helt stikk motsatte standpunkter nikke: Jo, det var atskillig i det resonnementet, i det eksemplet. Han fikk dem til å føle med, og selv ta stilling.

Denne tilnærmingen til problemene har han trolig tatt med seg fra sine mange år under fransk opplæring. Han fylte åpenbart et behov for veiledning i etterkrigstidens Norge. Det kristent-kulturelle miljø her i landet er så lite at redaktør-sønnen fra Hamar med sin gullpenn raskt ble en ener mange henvendte seg til.

Det blir tomt etter Hallvard Rieber-Mohn. Hans klokskap og sikre skjønn avtvang respekt. Ikke minst vil vi savne medarbeiderskapet og hans menneskelige varme her i avisen.

Vi lyser fred over Hallvard Rieber-Mohns minne.

Helge Kjøllesdal

«Samvær med ham rommet en uvanlig dimensjon. Hans referanser var europeerens...»

Dagbladet:

Det er ikke mange ganger etter reformasjonen at vår protestantiske nasjon har stanset opp for en katolsk geistlig. Men budskapet om Hallvard Rieber-Mohns død rammer hele samfunnets kulturliv. Han var en av landets beste talere, og en skribent med nasjonal leserkrets. En intellektuell kraft som gjennom 30 år hele tida virket annerledes, og derfor original og frisk i norsk debatt.

Han ble prestevidd i dominikanerordenen i 1951 og levde det meste av sitt skapende liv i klosteret ved Majorstua i Oslo. Derfra førte han inn i norsk debatt de stiltrekk fra fransk etterkrigskatolisisme han selv hadde tatt imot ved studiene i Paris: Kjølrig thomistisk analyse, stor kunnskapsrikdom, vidd, og en overdådig, nesten frivol humor. Noe egentlig hovedverk fikk han aldri skrevet, men drysset sine talenter i en rik flora av bøker, reisebrev og essays. Den siste formen dyrket han som få siden Nils Kjær, som han på mange måter kan sammenliknes med.

Hans Fredrik Dahl

*

Vi har ennå ingen oversikt over omfanget av vårt tap... Vi mangler oversikt fordi han representerte noe enestående i vårt åndsliv, som må kalles den tverrkulturelle personligheten, mannen som innbød til respekt i alle miljøer utover annen uenighet, og uten at han selv stilte fordringer til posisjon eller var seg bevisst at han hadde noen.

humanist»

Hallvard Rieber-Mohn

Samvær med ham rommet en uvanlig dimensjon. Det var å slå vinduene opp. Det gjaldt å strekke seg. Hans referanser var europeerens, men innforstått uten pral, som om vi var hans jevnbyrdige.

Vi er mange som sier: det var en lykke å kjenne ham, og det var en heder å få kalle seg hans venn.

Arne Skouen

*

Morgenbladet:

PATER HALLVARD RIEBER-MOHN, O.P. er gått bort. Med Hallvard Rieber-Mohn har ikke bare den katolske kirke mistet en av sine betydelige tjenere, norsk åndsliv er blitt betraktelig fattigere.

Pateren, ble Rieber-Mohn kalt av mange. Han var jo den utadvendte dominikanerpater, den alltid aktive publist, som nådde så mange gjennom skrift og tale.

Hallvard Rieber-Mohn ble ikke en gammel mann, han ville ha fylt 60 år den 2. oktober i år. I flere år var han merket av sykdom. Han tok sin lidelse med verdighet og selv når han var plaget av fysisk motgang, var han i stand til å mobilisere de utroligste krefter, som alltid kom andre til gode. For hva var han ikke, pateren? Han var ikke bare prest, han var lærer, skribent, foredragsholder, redaktør, pressekonsulent. Han var et ufattelig oppkomme av kunnskaper, han var et sjeldent åndsmenneske med vidsyn og toleranse og selv sterkt forankret i sin kirke, som han ble medlem av i en alder av 21 år.

DEN SOM FIKK lov til å lære Hallvard Rieber-Mohn å kjenne, fikk møte et megét godt menneske, et spennende menneske, bestandig hadde han noe å

si og noe å gi, orientert om alt det skulle være. Men allikevel virket han aldri belærende, denne mann som oppnådde en slik respekt hvor han enn ferdedes. Kanskje skyldtes den nære kontakt man lett fikk med ham den fine humor som pateren var i besittelse av. Derfor kunne det være muntert i hans selskap, det tunge gravalvor lå ikke for pateren.

Bjørn Brøymer

*

Aftenposten:

Dominikanerpateren, forfatteren og pressemannen Hallvard Rieber-Mohn er død.

Som mangeårig talsmann for den katolske kirke i Norge følte han ofte som en slags hovedrepresentant for alle retninger. Rieber-Mohns posisjon var noe ganske unikt, uansett tro eller oppfatning var han en stemme man lyttet til nettopp fordi han påkalte refleksjon og ettertanke

Hallvard Rieber-Mohns bortgang er derfor et virkelig betydelig tap for hele det norske kulturliv — ikke minst også fordi han var en så såre nødvendig brobygger mellom norsk og fremmed åndsliv.

Nettopp toleranse skulle bli et hovedstikkord til hele Rieber-Mohns rike virke — som prest, som skribent og som forkjemper for menneskerettigheter og yttingsfrihet. Men hans toleranse var aktiv, kjempende, krevende; den hadde intet til felles med den norske laissez-faire-variant som grenser til likegyldighet.

Drivkraft og ledetråd i Rieber-Mohns publisistiske virksomhet var menneskerettigheter og yttingsfrihet. Begge deler et praktisk resultat av hans kristne tros imperativ. Der var ingen motsetning mel-

lom dette og de sentrale menneskelige spørsmål, men en dyp og indre sammenheng.

Steinar Wiik

*

Adresseavisen:

En sann kristen humanist, som med sin penn har gjort seg sterkt gjeldende i norsk kultur- og samfunnsliv, er gått bort. Hans klarsyn og kritiske blikk, hans sans for detaljer og store sammenhenger vil bli savnet av de mange som med glede og undring har lest og lyttet til paterens velvalgte ord.

Prest i alt sitt virke, så var og ble han alltid journalist. I fjorårets essay-samling «Småvarmt og brennhett» skriver han om seg selv: «Skrive — avklare, formulere tydelig og uttrykke seg mest mulig begripelig, i det minste for det egne behov, det var visst i denne forfatters tilfelle, og det fra gymnaset norske stiler av, en livslang nødvendighet. Et ofte famlende forsøk på å få livets og verdens skremmende mangfold under en slags kontroll og oversikt.»

For den katolske kirke i Norge har Rieber-Mohn vært en verdifull talsmann som nettopp gjennom sin virksomhet i media har bidratt til å øke forståelsen for katolisismen i Norge. Ved sin stillferdige, lyttende, alminnelige og samtidige glitrende måte å være på har han bragt impulser fra europeisk åndsliv og teologi inn i en norsk sammenheng, og i høy grad bidratt til større forståelse og respekt mellom kirkesamfunnene. Han var kompromissløs og kritisk, men alltid åpen og full av respekt, med et humoristisk glimt som ofte slapp frem.

Hanne Berentzen

GUDSTJENESTER I HELGENE		Dialog messe	Høy- messe
OSLO: <i>St. Olavs domkirke</i>	lörd.: 14.00 sønd.: 9.30 (eng)	—	—
Akersveien 1 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	—	—	—
<i>St. Hallvard kirke, Frans skanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83</i>	8.35	11.00	—
<i>St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71</i>	9.00 18.30	11.00	—
<i>Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullemchausséen 52, tlf. 55 81 21</i>	9.00	—	—
<i>Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 21 23 55</i>	9.00	11.00	—
<i>Loudun kloster, Øvre Lunden, tlf. 21 23 87</i>	—	—	10.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke, lør.d.:</i>	18.30	—	—
Tyholmen, tlf. 22 209	sønd.: 8.00	11.00	—
BIRGEN: <i>St. Pauls kirke, lør.d.:</i>	19.00	—	—
Chr sticsgt. 16, tlf. 21 54 10	sønd.: 9.00	11.00	—
<i>Vår Frue Kirke, Helleveien</i>	sønd.: 9.30	—	—
<i>Florida kapell, Nygaardsgt. 124</i>	—	—	—
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke, lør.d.:</i>	13.00	—	—
Cappelsgt. 1, tlf. 83 20 19	sønd.: 8.30	10.30	—
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke, lør.d.:</i>	9.00	—	—
Kongensgt. 9, tlf. 11 438	sønd.: —	11.00	—
HALDEN: <i>St. Peters kirke, lør.d.:</i>	9.00	—	—
Kr stian V's pl. 1, tlf. 81 168	sønd.: —	10.45	—
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke, lør.d.:</i>	18.00	—	—
Torvg. 113, tlf. 23 751	sønd.: —	11.00	—
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke, lør.d.:</i>	—	—	11.00
Haraldsgt. 21, tlf. 23 195	sønd.: —	—	—
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke, lør.d.:</i>	9.00	—	—
Vesterngt. 5, tlf. 22 381	sønd.: —	11.00	—
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke, lør.d.:</i>	18.00	—	—
Kirkegt. 3, tlf. 24 225	sønd.: —	11.00	—
LILLEHAMMER: <i>Mariakirken, lør.d.:</i>	18.00	—	—
Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 550	sønd.: —	10.00	—
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke, lør.d.:</i>	9.00	—	—
Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	sønd.: —	10.30	—
MOSS: <i>St. Mikael's kapell, lør.d.:</i>	—	—	17.00
Ryggeveien 24, tlf. 51 038	sønd.: —	—	—
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke, lør.d.:</i>	18.00	—	—
Sverresgt. 26, tlf. 50 793	sønd.: —	11.00	—
STABEKK: <i>Maria kirke, lør.d.:</i>	19.00	—	—
Nyveien 17, tlf. 53 77 35	sønd.: —	10.45	—
<i>Eikeli kirke, Veståsen 20, tlf. 24 25 65</i>	9.15	10.30	—
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke, lør.d.:</i>	17.00	—	—
Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	sønd.: 8.30	11.00	—
Søndag kl. 18.00 dialogmesse på fransk.	9.30	—	—
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke, lør.d.:</i>	—	—	11.00
Sandefj ordsgt. 1, tlf. 11 949	sønd.: —	—	—
VOSS: <i>St. Olavs kapell, lør.d.:</i>	—	—	—
Finne, tlf. 12 510	sønd.: —	—	Efter avtale
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke, lør.d.:</i>	9.00	—	—
Prinsensgt. 2a2	sønd.: —	11.00	—
B skopen og prestegården, tlf. 21 214	—	—	—
<i>St. Elisabeth hospital, lla, tlf. 21 670</i>	6.15	—	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke, lør.d.:</i>	—	—	11.00
Flintegt. 5, tlf. 72 779	sønd.: —	—	—
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke og lør.d.:</i>	—	—	11.00
St. Eysteins sykehjem, Jernbanegt. 29	sønd.: —	—	—
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke, lør.d.:</i>	—	—	11.00
Parkveien 23, tlf. 51 467	sønd.: —	—	—
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke, lør.d.:</i>	17.00	—	—
Norvesund, tlf. 37 558	sønd.: 8.30	11.00	—
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke, lør.d.:</i>	19.00	—	—
Storg. 94, Sogneprestens tlf. 84 277	sønd.: —	11.00	—
<i>St. Elisabethsøstrene, lør.d.:</i>	8.00	—	—
Balsfjordgt. 35, tlf. 81 487	sønd.: —	—	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke, lør.d.:</i>	8.15	—	10.30
Hernesveien 22, tlf. 21 783	sønd.: —	—	—
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke, lør.d.:</i>	19.00	—	—
Salsgt. 52, tlf. 11 447	sønd.: —	11.00	—
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke, lør.d.:</i>	15.00	—	—
Skolegt. 4, tlf. 61 501	sønd.: —	10.30	—
NARVIK: <i>Kristi Kongekirken, lør.d.:</i>	—	—	18.30
Håreksgt. 82	sønd.: —	—	—
SELFORS: <i>Vår Freisers kirke, lør.d.:</i>	—	—	—
Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072	sønd.: —	—	Efter avtale

RETTELSER

Trykkfeil er dessverre noe man vanskelig kan unngå. I siste nummer av «St. Olav» før ferien beklager vi særlig at biskop Schwenzers navn i overskriften side 2 ble galt skrevet.

Likeledes at biskop Granas motto ble feilaktig gjengitt på side 13. Det skulle ha stått: «Ipse faciet».

LITURGISK KALENDER

SEPTEMBER

23. alm. søndag. Jes. 35, 4—7a. Jak. 2, 1—5. Mk. 7, 31—37.
- Ferial. 1.Kor. 5, 1—8. Luk. 6, 6—11.
- Ferial. 1.Kor. 6, 1—11. Luk. 6, 12—19.
- Jomfru Marias fødselsfest. Mika 5, 2—5a eller Rom. 8, 28—30. Mt. 1, 1—16.18—23 (eller 18—23).
- Ferial. 1.Kor. 8, 1b—7.11—13. Luk. 6, 27—38.
- Ferial. 1.Kor. 9, 16—19.22b—27. Luk. 6, 39—42.
- Ferial eller Jomfru Marias lørdagsmesse. 1.Kor. 10, 14—22a (Gr. 10—22). Luk. 6, 43—49.
24. alm. søndag. Jes. 50, 5—9a. Jak. 2, 14—18. Mk. 8, 27—35.
- Johannes Krysostomos, biskop og kirkelærer. 1.Kor. 11, 17—26. Luk. 7, 1—10.
- Korsets opphøyelse. 4.Mos. 21, 4—9. Filip. 2, 6—11. Joh. 3, 13—17.
- Den salige Jomfru Marias smerter. Hebr. 5, 7—9. Joh. 19, 25—27 eller Luk. 2, 33—35.
- Kornelius, pave, og Kyprian, biskop, martyrer. 1.Kor. 15, 1—11. Luk. 7, 36—50.
- Ferial eller Robert Bellarmin, biskop og kirkelærer. 1.Kor. 15, 12—20. Luk. 8, 1—3.
- Ferial eller Jomfru Marias lørdagsmesse. 1.Kor. 15, 33—37.42—49. Luk. 8, 4—15.
25. alm. søndag. Visd. 2, 17—20. Jak. 3, 16—4, 3. Mk. 9, 29—36 (Gr. 30—37). (Januarium, biskop og martyr feires ikke).
- Ferial. Ordspr. 3, 27—34. Luk. 8, 16—18.
- Matteus, apostel og evangelist. Efes. 4, 1—7.11—13. Mt.9, 9—13.
- Ferial. Ordspr. 30, 5—9. Luk. 9, 1—6.
- Ferial. Predikeren 1, 2—11. Luk. 9, 7—9.
- Ferial. Predikeren 3, 1—11. Luk. 9, 18—22.
- Ferial eller Jomfru Marias lørdagsmesse. Predikeren 11, 9—12, 8. Luk. 9, 44b—45 (Gr. 43b—45).
26. alm. søndag. 4.Mos. 11, 25—29. Jak. 5, 1—6. Mk. 9, 37—42.44. 46—47 (Gr. 38—43.45.47—48). (Kosmas og Damian, martyrer feires ikke).
- Vincent av Paul, prest. Job 1, 6—22. Luk. 9, 46—50.
- Ferial eller Venceslas, martyr. Job 3, 1—3.11—17.20—23. Luk. 9, 51—56. (Årsdagen for døden til pave Johannes Paul I. — 1978).
- Mikael, Gabriel og Rafael, erkeengler. Dan. 7, 9—10.13—14 eller Joh.Åp. 12, 7—12a. Joh. 1, 47—51.
- Hieronymus, prest og kirkelærer. Job 19, 21—27. Luk. 10, 1—12.

ST. JOSEPH-SØSTRENE

Søster Sigrid Wittenberg er valgt som provinsialforstanderinnen for St. Joseph-søstrenes Norske Ordensprovins i april måned dette år.

Hun er født i 1925 (er tysk av fødsel), vært i Norge siden 1949, har arbeidet i barnehjemmet på Vor Frue Villa siden 1951 og helt frem til barnehjemmet ble nedlagt i 1979. Hun var bestyrer for barnehjemmet fra 1971.

Søster Sigrid har overtatt oppgaven som provinsialforstanderinnen etter søster Valborg Osterhus som har hatt dette verv i 6 år.

I juni i år har administrasjonen for St. Josephsøstrenes Norske Ordensprovins flyttet fra St. Josephs Institutt, Akersveien 4, Oslo 1 til: Vor Frue Villa, Ullemchausséen 52, Oslo 3.

JACOB-PRISEN TIL HERMANN BONGARD

Landsforbundet Norsk Brukskunst har nylig tildelt Jacob-prisen 1982 til tegneren og brukskunstneren Hermann Bongard. Prisen utdeles årlig til en kunsthåndverker, designer, arkitekt eller interiørarkitekt, og er brukskunstens høyeste utmerkelse.

Aftenposten

KVINNELIG LEDER FOR CARITAS DANMARK

Oversøster Anne Lise Timmermann er nylig utnevnt til Caritas-president i Danmark. Hun overtar etter Mgr. Knud Ballin, som døde like etter påske i år. Hennes første oppgave etter at biskop Hans Martensen nå har utnevnt henne til øverste leder gjelder transport av mat og medisiner til Polen. (KNA)

THROSEN & CO. A/S

Boktrykk - Offset - Repro

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo 1
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

BEGRAVELSESBYRÅET

TS *Jacobsen* a/s

Ullevålsvn. 1

TELEFON * 20 79 05
Alltid telefonvakt

Vi kommer i konferanse
Ordner alt
Egen parkeringsplass

A/S NORSKE SHELL

FYRINGSOLJE

Leverandør til de fleste
katolske institusjoner
i Norge

Ved bestilling av olje:

02-19 12 00 - Service 02-19 12 20

VELKOMMEN TILBAKE FRA FERIE!

FIRE NYE BØKER ER KOMMET FRA ST. OLAV FORLAG:

I DITT NÆRVÆR. Ungdommens bønnebok. En usedvanlig fin og tiltalende bok med nydelige illustrasjoner av Liv Benedicte Nielsen. Kr. 52,— ib. — Boken ble anmeldt i St. Olav nr. 14/15-82.

Pave Johannes Paul II: OM ARBEIDETS VERDIGHET. Rundskrivnet som tar opp vårt ansvar, våre forpliktelser og våre rettigheter som samfunnsborger. Kr. 15,— hf. Anmeldelse i St. Olav nr. 14/15-82.

FRANS AV ASSISIS SKRIFTER. Redaksjon pater W. Hertman OFM. Med bidrag av fr. Knut W. Ruyter OFM og Erik Gunnes. For første gang er Frans' skrifter utgitt på norsk. Og i tillegg har vi fått noen utmerkede bidrag med: «Noen refleksjoner om den fransiskanske bevegelse og spiritualitet», «Frans' disipler i Norge gjennom 300 år» og «Fransiskanerne i Norge etter 1924». Illustrert av Liv Benedicte Nielsen. Kr. 73,— ib.

KRITIKK OG TRO. Tekster av Sigrid Undset. Utvalg og innledning ved Liv Bliksrud. Disse tekstene har sikkert ikke mange lest før. Men et eventuelt hull i Undset-kunnskapene blir fylt på en meget interessant og utdypende måte. Kr. 62,— hf.

Vi vil minne om den siste boken pater Rieber-Mohn skrev: STEN PÅ STEN. Fem blikk på Sigrid Undset. Kr. 96,— ib.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. (02) 20 72 48.
Åpent kl. 9—16, lørdager 10—14. Torsdag 9—18.

Allslags snekkerarbeid utføres REIDAR MYRVOLD & SØN

Glads vøl 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

OM EN LANDSBYPREST . . .

(Forts. fra s. 9)

ratur. Jeg kan godt tenke meg at mennesker med røtter i en luthersk tro, — eller en kultur som vår norske, — kjenner seg mer hjemme i Bernanos' noe dystre virkelighetsbilde enn i kraften og gleden og overskuddet og livsjubelen hos hans store landsmann og trosfelle, dikteren Paul Claudel. Vi møter hos ham den samme

tro, men altså gjennom to vidt ulike temperamenter. Begge hører de jo med.

Georges Bernanos:

Underet i de tomme hender

Første utg.: Land og Kirke 1951

**Annen utg.: Gyldendal (Lanterne-
bok) 1966**

Vi minner om søndag 5. september

FESTDAG I HAMAR TIL SIGRID UNDSETS MINNE

Kl. 12: Høymesse i Domkirkeruinene
v. biskop Gran.

Kl. 15: Festmøte i bispeborgens aula
med Rut Tellefsen, pater Norheim,
professor Daniel Haakonsen og Anne-Lise Knoff.

Ingen entre til friluftsområdet eller
til høymessen. Billetter til festmøtet
kr. 20, skoleungdom kr. 10.

DIAKONISSEKLOSTER I NORGE

Som mange av «St. Olavs» lesere vil vite, blir det arbeidet for å få opprettet et «Diakonissekloster», m.a.o. en innføring av klosterlivet også i Den norske kirke. Eva Alstrup Dahl, som i lengere tid bodde hos dominikanerinnene i Lunden kloster, har de siste årene tilhørt et fransk diakonissekloster. I februar/mars i år oppholdt hun seg i Norge for å arbeide videre med planene om det nye norske klostret, og skriver bl.a.:

Det viktigste som skjedde, var rent konkret at det på askeonsdag 1982 ble opprettet en stiftelse, Stiftelsen Diakonisseklostret, med det formål å skaffe til veie og vedlikeholde en eiendom som kan stilles til disposisjon for den fremtidige kommunitet.

Hva innebærer denne begivenheten, som mange har kalt «kirkehistorisk»? For det første at et konkret skritt er tatt på veien til gjeninnføringen av klosterlivet i Den norske kirke. Det materielle er ikke det viktigste i et kloster, men det er nødvendig, både for at en kommunitet skal kunne leve og virke, og for at andre skal kunne komme og ta del i bønner, i lovsangen, i stillheten og kanskje også i arbeidet. Nå eksisterer altså de nødvendige strukturer i Norge, for at alle som ber og arbeider for en slik fornyelse av klosterlivet, og et slikt «stillhetens sted» i vårt land, også kan bidra rent konkret. Norge er et materielt velstående land, og ansvaret for den konkrete tilretteleggelse av et sted må være norsk. Stiftelsen vil kunne forhandle om tomt og bygging, evt. om muligheten til å begynne mer provisorisk i første omgang.

For det andre er Stiftelsen et konkret tilknytningspunkt til Den norske kirke, i og

med at Oslo Biskop har sagt seg villig til å oppnevne et av styremedlemmene. Det er vi veldig takknemmelige for, for det er vårt ønske å virke i og for Den norske kirke, uten derved å ekskludere andre som ønsker å bruke et slikt sted.

Kanskje noen av dere lurer på hva betegnelsen «Diakonisseklostret» egentlig står for? Et nytt ord, satt sammen av to kjente begreper: «diakonisse» og «kloster». Det første fordi vårt fellesskap her i Frankrike egentlig er et Diakonissehus, til og med et av de aller eldste i Europa (grunnlagt 1841), og vi er fortsatt diakonisser, enten vi er i aktivt arbeid som sykepleiersker eller annet, eller vi lever en «bønnens diakoni» hvor vi tar imot alle som søker bønn og stillhet. Det er vår erfaring med denne siste livsformen vi er kalt til å dele med Kirken i Norge, og det er en form for «klosterliv», som ikke er noe spesielt for Den katolske kirke, men som har noe å gi til alle kristne. Vi er svært glade for at det er i forståelse med Diakonissehuset i Oslo og Bergen Diakonissehjem at vi får komme for å bli en ny del av den norske «diakonissefamilien».

Ukene i Norge i februar/mars står for meg som en slags «vårønn»: Vi har pløyet opp de nødvendige strukturer; vi har sådd den nødvendige informasjon, for at de som er villige til å støtte, og de som eventuelt er kalt til virkelig å engasjere seg i en

slik livsform skulle kunne ha mulighet til å få høre om dette prosjektet. Nå er det Kirkens Herre som må gi veksten. Men det betyr også at vi må fortsette å holde ut i bønn for disse planene — at hver enkelt av dere som gjerne vil at dette skal kunne bli en virkelighet i Norge, har et ansvar for dette.

FRA ØRKENEN:

ABBA PASTOR

Det er i fristelsens stund at man gjenkjenner munken.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarlig redaktør: Else-Britt Nilsen O.P.

Faste medarbeidere: Liv Greni, Aage Hauken O.P.,

Åge Rønning, Gunnell Vallquist.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5. Oslo 1, telefon 20 72 26.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien, 5 Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 110,- pr. år.

For halvår kr. 55,-. Utlandet (ikke Skandinavia) kr. 125,- pr. år.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig — Postgiro 20 46 480.

Signerte artikler står for forfatterens egen regning.

Neste nummer av «St. Olav» utkommer 16. september.